

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ ТИМЧАСОВОЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

29 жовня 2024 р.

Київ

№ 63-р/тк

Справа № 63/5-02-01-2024

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Комунальне підприємство «Луцькводоканал» (далі – КП «Луцькводоканал», Підприємство) у період з грудня 2022 року по вересень 2024 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах міста Луцьк, сіл Зміїнець, Прилуцьке, Рованці, Боратин, Великий Омеляник, Жидичин, Підгайці, Липини, Липляни, Крупа, Лише, Тарасове, Голишів, Новостав, Струмівка, Всеволодівка, Городок, Забороль, Одераци, Охотин, Сьомаки, Шепель, Боголюби, Рокині, Брище, Княгининок, Милуші, Клепачів, Іванчиці, Озденіж, Богущівка, де розташовані каналізаційні мережі, що знаходяться у його власності та/або користуванні (оренді, обслуговуванні), із часткою 100 відсотків.

КП «Луцькводоканал» встановило для споживачів послуг з централізованого водовідведення, у яких середньомісячний обсяг скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення перевищує 100 м³, вимоги встановлювати на контрольному колодязі автоматичні стаціонарні пробовідбірники і забезпечувати їх функціонування на постійній основі, що не передбачено чинним законодавством у сфері послуг з централізованого водовідведення.

За умов існування значної конкуренції на ринку така поведінка КП «Луцькводоканал» була б неможливою, оскільки, маючи зацікавленість щодо продажу свого товару – послуг з централізованого водовідведення, Підприємство вживало б заходів щодо дотримання положень законодавства у сфері послуг з централізованого водовідведення, а також дотримання прав та інтересів споживачів.

За результатами розгляду справи № 63/5-02-01-2024 такі дії КП «Луцькводоканал» визнано зловживанням монопольним становищем на ринку послуг з централізованого водовідведення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку (частина перша статті 13, пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На КП «Луцькводоканал» накладено штраф у розмірі 483 758 грн та зобов'язано припинити порушення у двомісячний строк з дня отримання рішення.

Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України (далі – Колегія), створена відповідно до наказу Голови Антимонопольного комітету України від 28 жовтня 2024 року № 89-ОД розглянувши матеріали справи № 63/5-02-01-2024 (далі – Справа) про порушення КП «Луцькводоканал» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 і частиною першою статті 13 Закону України

«Про захист економічної конкуренції», та подання П'ятого відділу досліджень і розслідувань Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 04.10.2024 № 63-03/285-П,

ВСТАНОВИЛА

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 23.01.2024 № 63/1-рп/к розпочато розгляд справи № 63/5-02-01-2024 у зв'язку з наявністю в діях КП «Луцькводоканал», які полягають у зобов'язанні споживачів, у яких середньомісячний обсяг скиду стічних вод до системи централізованого водовідведення перевищує 100 м³, встановлювати на контрольному колодязі автоматичні стаціонарні пробовідбірники й забезпечувати їх функціонування на постійній основі, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим становищем на ринку послуг з централізованого водовідведення, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (2) Відділення листом від 24.01.2024 № 63-02/203 надіслало КП «Луцькводоканал» розпорядження адміністративної колегії Відділення від 23.01.2024 № 63/1-рп/к про початок розгляду справи № 63/5-02-01-2024 за виявленими ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (3) Відділення на юридичну адресу КП «Луцькводоканал» надіслало вимоги про надання інформації:
 - від 13.07.2023 № 63-02/1537 (відповідь надана листом від 14.08.2023 № 2011/1-03 (вх. № 63-01/1557 від 21.08.2023));
 - від 22.04.2024 № 63-02/934е (відповідь надана листом від 02.05.2024 № 1179/1-03 (вх. № 63-01/1122 від 07.05.2024));
 - від 16.07.2024 № 63-02/2230 (відповідь надана листом від 29.07.2024 № 1974/1-03 (вх. № 63-01/1765 від 05.08.2024)).
- (4) Відділення надіслало вимоги про надання інформації суб'єктам господарювання, які є споживачами послуг з централізованого водовідведення, а саме:
 - ТОВ «Агідель» від 09.11.2023 № 63-02/2612 (відповідь надана листом від 01.12.2023 № 02-2/369 (вх. № 63-01/2126 від 08.12.2023));
 - ТОВ «Полімер» від 09.11.2023 № 63-02/2614 (відповідь надана листом від 24.11.2023 № 663 (вх. № 63-01/2091 від 27.11.2023));
 - ПрАТ «ТЕРЕМНО ХЛІБ» від 09.11.2023 № 63-02/2611 (відповідь надана листом від 27.11.2024 № 4016 (вх. № 63-01/2131 від 04.12.2023));
 - ПрАТ «Луцьк Фудз» від 09.11.2023 № 63-02/2610 (відповідь надана листом від 30.11.2023 № 2487 (вх. № 63-01/2116 від 30.11.2023));
 - ТОВ «Дмитрук-Фудз» від 09.11.2023 № 63-02/2613 (відповідь надана листом від 22.11.2023 № 479 (вх. № 63-01/2081 від 28.11.2023));
 - СУПП в формі ТОВ «МОДЕРН-ЕКСПО» від 08.05.2024 № 63-02/1223е (відповідь надана листом від 24.05.2024 № 552 (вх. № 63-01/1266 від 24.05.2024)).
- (5) Відділення направило вимоги про надання інформації водопостачально-каналізаційним підприємствам:
 - ЛМКП «Львівводоканал» від 14.05.2024 № 63-02/1315е (відповідь надана листом від 23.05.2024 № ДВ-7371 (вх. № 63-01/1292 від 28.05.2024));

- КП «Івано-Франківськводокотехпром» від 14.05.2024 № 63-02/1318е (відповідь надана листом від 28.05.2024 № 928/75.4.2-14 (вх. № 63-01/1283 від 28.05.2024));
 - РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» від 14.05.2024 № 63-02/1320е (відповідь надана листом від 22.05.2024 № 2095/01-11 (вх. № 63-01/1240 від 22.05.2024));
 - КП «Водоканал м. Ужгород» від 14.05.2024 № 63-02/1317е (відповідь надана листом від 17.05.2024 № 885 (вх. № 63-01/1206 від 17.05.2024)).
- (6) Для з'ясування усіх обставин при проведенні дослідження у Відділення виникла потреба в отриманні інформації від Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України. У зв'язку із цим, з метою отримання роз'яснень від Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України листом від 08.09.2023 № 63-02/726е Відділення звернулося до Антимонопольного комітету України (далі – Комітет).
- (7) Листом від 16.10.2023 № 17961/25/10-23 Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України надало Комітету відповідні роз'яснення.
- (8) Листом від 16.07.2024 № 63-02/2229е Відділення надіслало КП «Луцькводоканал» копію подання від 16.07.2024 № 63-03/159П з попередніми висновками у справі № 63/5-02-01-2024.
- (9) КП «Луцькводоканал» листом від 05.08.2024 № 2020/1-03 (вх. № 63-01/1831 від 12.08.2024) надіслало до Відділення заперечення на подання від 16.07.2024 № 63-03/159П з попередніми висновками у справі № 63/5-02-01-2024.
- (10) Відділення на юридичну адресу КП «Луцькводоканал» надіслало вимогу про надання інформації від 04.09.2024 № 63-02/3118е (відповідь надана листами від 19.09.2024 № 2383/1-03 (вх. № 63-01/2243 від 19.09.2024) від 23.09.2024 № 2409/1-03 (вх. № 63-01/2267 від 23.09.2024)).
- (11) За результатами отриманої інформації листом від 04.10.2024 № 63-02/3681е Відділення надіслало КП «Луцькводоканал» копію подання з попередніми висновками листом від 04.10.2024 № 63-03/285-П у справі № 63/5-02-01-2024.
- (12) КП «Луцькводоканал» листом від 18.10.2024 № 2657/1-03 (вх. № 63-01/2538 від 18.10.2024) надіслало до Відділення заперечення на подання з попередніми висновками від 04.10.2024 № 63-03/285-П у справі № 63/5-02-01-2024.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (13) Відповідачем у Справі є Комунальне підприємство «Луцькводоканал» (*інформація, доступ до якої обмежено*).
- (14) Як вбачається з відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: основним видом діяльності КП «Луцькводоканал» за класифікацією видів економічної діяльності є: забір, очищення та постачання води (код за КВЕД 36.00); одним із видів діяльності є каналізація, відведення й очищення стічних вод (код за КВЕД 37.00).
- (15) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Луцькводоканал» є суб'єктом господарювання.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (16) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605 (із змінами) (далі – Методика), з урахуванням особливостей, визначених пунктом 2.2 цієї Методики, Відділення здійснило дослідження становища КП «Луцькводоканал» на ринку послуг з централізованого водовідведення.
- (17) Згідно з пунктом 2.2 Методики етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (18) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (19) Відповідно до пункту 3.3 Методики визначення складу суб'єкта господарювання, що випускає, постачає, продає, придбаває (споживає, використовує) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги), здійснюється шляхом установаження переліку суб'єктів господарювання (юридичних та фізичних осіб), які здійснюють діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншу господарську діяльність, у тому числі контроль над іншою юридичною чи фізичною особою, і які пов'язані відносинами, що забезпечують контроль господарської діяльності одного суб'єкта господарювання іншим (іншими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (20) Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є КП «Луцькводоканал» – суб'єкт господарювання, що здійснює діяльність на ринку послуг з централізованого водовідведення.
- (21) Постановою НКРЕКП від 28.03.2017 № 397 «Про переоформлення ліцензії на централізоване водопостачання та водовідведення, виданої КП «Луцькводоканал» переоформлено ліцензію АГ № 500071 (далі – Ліцензія АГ № 500071) на право провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення на безстрокову.
- (22) Згідно зі Статутом КП «Луцькводоканал», який затверджений рішенням Луцької міської ради від 31.10.2023 № 52/113 «Про затвердження Статуту КП «Луцькводоканал» в новій редакції» (далі – Статут), основними видами діяльності Підприємства є: забір, очищення та постачання води (видобування, збір та очищення прісної води, розподілення питної та непитної води для населення, промислових потреб тощо); каналізація, відведення й очищення стічних вод.
- (23) Відповідно до Статуту майно Підприємства перебуває у комунальній власності територіальної громади міста Луцька, закріплюється за Підприємством на праві

господарського відання та передається йому на баланс. Підприємство не є власником комунального майна, закріпленого за ним на праві господарського відання.

- (24) Управління Підприємством здійснюється відповідно до Статуту на основі поєднання прав Засновника (власника) щодо господарського використання майна та самоврядування трудового колективу Підприємства. Підприємство самостійно визначає структуру управління, встановлює чисельність працівників і формує штатний розпис. Засновник (власник) здійснює свої права щодо управління Підприємством безпосередньо або через уповноважені ним органи відповідно до чинного законодавства України та Статуту.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (25) Товаром, який становить об'єкт аналізу щодо визначення монопольного становища у справі, є послуги з централізованого водовідведення.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (26) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і мають для продавців (постачальників, виробників) покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (27) Відповідно до пункту 4.2 Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (28) Послуги з централізованого водовідведення не є взаємозамінними з будь-якими іншими послугами.

A. Споживчі характеристики

- (29) Відповідно до пункту 4.2.1 Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (30) Згідно з нормами Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» (далі – Закон про водовідведення) (Закон про водовідведення набрав чинності 07.08.2024. До набрання чинності цим законом відповідні положення містилися в Законі України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»):
- водовідведення - діяльність із збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою систем водовідведення або інших споруд відведення та/або очищення;
 - система централізованого водовідведення - сукупність об'єктів водовідведення для централізованого відведення, збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод, оброблення та утилізації осадів стічних вод населеного пункту;

- централізоване водовідведення - господарська діяльність у сфері збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення;
 - підприємство централізованого водовідведення – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність із централізованого водовідведення.
- (31) Відповідно до пункту 6 частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 09.11.2017 № 2189-VIII (далі – Закон № 2189), виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуг з централізованого водовідведення є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (32) Згідно із частиною третьою статті 24 Закону № 2189 послуга з централізованого водовідведення надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з централізованого водовідведення, що затверджується Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.
- (33) Відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення, та індивідуальним і колективним споживачем, який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг, регулюються постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (із змінами, далі – Правила № 690).
- (34) Правила користування системами централізованого питного водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, які затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами відповідно до наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 19.04.2021 № 97) (далі – Правила користування системами № 190) регулюють відносини між КП «Луцькводоканал» як суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність у сфері централізованого водовідведення, та усіма споживачами цих послуг.
- (35) Відповідно до пункту 6 розділу I Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.12.2017 № 316 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 15.01.2018 за № 56/31508 (далі – Правила приймання стічних вод № 316), виконавець послуг з централізованого водовідведення укладає зі споживачем договір за умови, що мережа водовідведення та очисні споруди системи централізованого водовідведення мають резерв пропускної спроможності. Виконавець приймає стічні води споживача до системи централізованого водовідведення за умови, що показники якості стічних вод споживача відповідають вимогам цих Правил, місцевих правил приймання та умовам укладеного з виконавцем договору.

Б. Умови споживання

- (36) Частиною першою статті 24 Закону № 2189 визначено, що одиниця виміру обсягу спожитої споживачем послуги з централізованого водовідведення визначається правилами надання відповідної комунальної послуги, що затверджується уповноваженим законом органом.
- (37) Відповідно до частини другої статті 24 Закону № 2189 критерієм якості послуги з централізованого водовідведення є безперешкодне приймання стічних вод у мережі виконавця з мереж споживача за умови справності мереж споживача.
- (38) Згідно з пунктом 6 Правил № 690, у разі надання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення споживачу, який використовує воду для виробництва продукції, надання послуг, інших виробничих потреб та скидає до систем централізованого водовідведення стічні води технологічного походження, застосовуються норми, встановлені Законом України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» (у редакції до 07.08.2023), Правилами користування системами № 190, Правилами приймання стічних вод № 316 та місцевими правилами приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населеного пункту.
- (39) Абзацом першим частини першої статті 15 Закону про водовідведення передбачено, що забезпечення споживачів централізованим водовідведенням здійснюють підприємства централізованого водовідведення.
- (40) Відповідно до пункту 22 Правил 690 обсяг наданих споживачеві послуг з централізованого водовідведення визначається на рівні обсягів спожитих ним послуг з централізованого водопостачання та постачання гарячої води. В окремих випадках, коли у споживачів відсутнє централізоване водопостачання, облік для розрахунку кількості централізованого водовідведення ведеться відповідно до вузла обліку, що забезпечує облік споживання в будівлі, її частині (під'їзді), встановленого для джерела питного водопостачання.

В. Умови реалізації

- (41) Умови реалізації послуг з централізованого водовідведення визначені у Правилах користування системами № 190, Правилах приймання стічних вод № 316, Правилах № 690, в укладених договорах на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення відповідно до форми Типових договорів.
- (42) Відповідно до пункту 3 розділу I Правил користування системами № 190 договірні відносини між виконавцем послуги з централізованого водовідведення та споживачем здійснюються виключно на договірних засадах відповідно до чинного законодавства України.
- (43) Пунктом 10 розділу I Правил приймання стічних вод № 316 визначено, що приймання стічних вод споживачів до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на очисні споруди системи централізованого водовідведення здійснюється виключно за договорами.
- (44) Виконавець послуг з централізованого водовідведення встановлює кожному конкретному споживачу вимоги до скиду стічних вод до системи централізованого

водовідведення на підставі вимог Правил приймання стічних вод № 316, а також місцевих правил приймання стічних вод.

- (45) Згідно з укладеними КП «Луцькводоканал» договорами зі споживачами, а саме: «На послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» від 21.05.2021 № 3941, «З індивідуальним замовником про закупівлю послуг за державні кошти з централізованого водовідведення» від 24.01.2022 № 2624/1, встановлено таке:
- Обсяг наданих Споживачу послуг з централізованого водовідведення визначається на рівні обсягів спожитих ним послуг з централізованого водопостачання (в тому числі постачання гарячої води) згідно з показаннями засобів обліку води, зареєстрованих у Виконавця, або за показаннями засобів обліку стічних вод, зареєстрованих у Виконавця, та/або іншим способом визначення об'ємів стоків відповідно до Правил користування, Правил приймання стічних вод та Місцевих правил приймання;
 - Виконавець зобов'язаний приймати від Споживача стічні води на умовах цього договору, визначати у строки, встановлені графіком Договору, кількість наданої Споживачу води та прийнятих від нього стоків у міську систему водовідведення.

Г. Ціна

- (46) Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 22.12.2021 № 2867 «Про встановлення тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення комунальному підприємству «Луцькводоканал» установлено такі тарифи:
- на централізоване водопостачання – 10,17 грн за 1 куб. м (без податку на додану вартість);
 - на централізоване водовідведення – 13,51 грн за 1 куб. м (без податку на додану вартість).
- (47) Послуги з централізованого водовідведення надаються на платній основі та, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є товаром.

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (48) КП «Луцькводоканал» у період із грудня 2022 року по вересень 2024 року є єдиним постачальником послуг з централізованого водовідведення (лист КП «Луцькводоканал» від 30.10.2023 № 2931/1-03 (вх. № 63-01/1981 від 03.11.2023)) у територіальних межах міста Луцьк та сіл Зміїнець, Прилуцьке, Рованці, Боратин, Великий Омеляник, Жидичин, Підгайці, Липини, Липляни, Крупа, Лище, Тарасове, Голишів, Новостав, Струмівка, Всеволодівка, Городок, Забороль, Одереди, Охотин, Сьомаки, Шепель, Боголюби, Рокині, Брище, Княгининок, Милуші, Клепачів, Іванчиці, Озденіж, Богушівка Волинської області, де розташовані каналізаційні мережі, що знаходяться у його власності та/або користуванні (оренді, обслуговуванні).
- (49) Виконавцем послуг з централізованого водовідведення в територіальних межах міста Луцьк та сіл Зміїнець, Прилуцьке, Рованці, Боратин, Великий Омеляник, Жидичин, Підгайці, Липини, Липляни, Крупа, Лище, Тарасове, Голишів, Новостав, Струмівка, Всеволодівка, Городок, Забороль, Одереди, Охотин, Сьомаки, Шепель, Боголюби, Рокині, Брище, Княгининок, Милуші, Клепачів, Іванчиці, Озденіж, Богушівка Волинської області є КП «Луцькводоканал», яке здійснює діяльність з централізованого водовідведення відповідно до Ліцензії АГ № 500071.

- (50) Споживачами послуг з централізованого водовідведення виступають юридичні та фізичні особи в територіальних межах міста Луцьк та сіл Зміїнець, Прилуцьке, Рованці, Боратин, Великий Омеляник, Жидичин, Підгайці, Липини, Липляни, Крупа, Лище, Тарасове, Голишів, Новостав, Струмівка, Всеволодівка, Городок, Забороль, Одереди, Охотин, Сьомаки, Шепель, Боголюби, Рокині, Брище, Княгининок, Милуші, Клепачів, Іванчиці, Озденіж, Богушівка Волинської області, які отримують послуги з централізованого водовідведення відповідно до укладених договорів із КП «Луцькводоканал».

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (51) Відповідно до пунктів 5.1–5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (52) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- (а) подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - (б) подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - (в) наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - (г) відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - (д) взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (53) При проведенні дослідження необхідно врахувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група) і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (54) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (55) Відповідно до частини другої статті 15 Закону про водовідведення підприємство централізованого водовідведення провадить свою діяльність на підставі таких документів:
- дозволу на спеціальне водокористування (у випадках, передбачених законом);
 - ліцензії на провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення;
 - висновку з оцінки впливу на довкілля (у випадках, передбачених законом);
 - технічного проекту на розміщення мереж, споруд та устаткування для збирання, транспортування, очищення стічних вод, оброблення та утилізацію осадів стічних вод, погодженого та затвердженого в установленому порядку;
 - технологічного регламенту у сфері водовідведення;
 - місцевих правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населеного пункту.
- (56) Послуги з централізованого водовідведення за показниками подібності призначення, споживчих властивостей, умов використання товару не мають товарів-замінників,

відсутні інші товари, які можуть бути подібними до товару, що є об'єктом дослідження, та які б могли замінити послугу з централізованого водовідведення.

- (57) Враховуючи, що централізоване водовідведення не є взаємозамінним з будь-яким іншим товаром, а необхідною умовою отримання послуг з централізованого водовідведення є укладення відповідного договору з підприємством централізованого водовідведення, яке провадить свою діяльність на підставі ліцензії, споживачі цих послуг за звичайних умов не можуть легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (58) Отже, товарними межами ринку визначено послуги з централізованого водовідведення.

3.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (59) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (60) Відповідно до пункту 1.3 Методики територіальними межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої споживач може задовольнити свій попит на певний товар, і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (61) Внаслідок технологічних особливостей процесу надання вказаних вище послуг споживачі не можуть за звичайних умов легко перейти до споживання аналогічних послуг іншого суб'єкта господарювання, що, можливо, здійснює діяльність на території відповідного населеного пункту, оскільки кожен із таких суб'єктів здійснює діяльність у *межах саме тих мереж, які йому належать (на праві власності, користування)*. Прокладення ж інших каналізаційних мереж поряд з наявними є економічно недоцільним, оскільки потребує витрачання значних матеріально-фінансових ресурсів.
- (62) Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення затверджені постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 22.03.2017 № 307 (далі — Ліцензійні умови).
- (63) Відповідно до пункту 1.3 Ліцензійних умов місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).
- (64) З урахуванням зазначеного характерною особливістю надання послуг з централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання цих послуг є наявність діючих систем централізованого водовідведення.
- (65) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку централізованого водовідведення враховано територію розташування каналізаційних мереж, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.

- (66) Отримання послуги з централізованого водовідведення можливе лише в суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водовідведення на певній території.
- (67) Отже, враховуючи зазначене, територіальними межами ринку послуг з централізованого водовідведення є територія міста Луцьк та сіл Зміїнець, Прилуцьке, Рованці, Боратин, Великий Омеляник, Жидичин, Підгайці, Липини, Липляни, Крупа, Лище, Тарасове, Голишів, Новостав, Струмівка, Всеволодівка, Городок, Забороль, Одереди, Охотин, Сьомаки, Шепель, Боголюби, Рокині, Брище, Княгининок, Милуші, Клепачів, Іванчиці, Озденіж, Богущівка Волинської області, де розташовані каналізаційні мережі, що є у власності, користуванні (оренді, обслуговуванні) КП «Луцькводоканал».

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (68) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (69) Ринок, на якому протягом певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатися як ринок товару зі сталою структурою. Зазначене свідчить про те, що структура товарно-грошових відносин на ринку послуг з централізованого водовідведення є сталою протягом календарного року.
- (70) Згідно з умовами укладених КП «Луцькводоканал» зі споживачами договорів за послуги з централізованого водовідведення, що споживаються, розрахунки проводяться відповідно до встановлених тарифів.
- (71) Відповідно до укладених договорів КП «Луцькводоканал» зобов'язується надавати Споживачам послуги з централізованого водовідведення на підставі Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Луцька на 2018 – 2022 роки, затверджених рішенням виконавчого комітету Луцької міської ради від 19.09.2018 № 595-1 (далі – Місцеві правила приймання стічних вод).
- (72) Рішенням виконавчого комітету Луцької міської ради від 20.12.2022 № 688-1 «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету міської ради від 19.09.2018 № 595-1 «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Луцька на 2018 - 2022 роки» внесено зміни в місцеві Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Луцька, які є чинними по цей час.
- (73) З урахуванням наведеного часовими межами ринку послуг з централізованого водовідведення визначено період із грудня 2022 року (20.12.2022 – дата затвердження змін до Місцевих правил приймання стічних вод м. Луцька) по вересень 2024 року (порушення триває), протягом якого залишалася незмінною структура ринку послуг з централізованого водовідведення, співвідношення та пропозиції на ньому.

3.6. Визначення потенційних конкурентів

- (74) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо,

але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

- (75) Споживачі можуть отримати послуги з централізованого водовідведення у суб'єкта господарювання, який здійснює діяльність з централізованого водовідведення у територіальних межах каналізаційних мереж, які йому належать на праві власності та/або користуванні.
- (76) Отже, внаслідок технологічних особливостей централізованого водовідведення, а також з огляду на обмеження, що пов'язані з територією розміщення (розташування) каналізаційних мереж, конкуренція на ринку послуг з централізованого водовідведення відсутня, тому потенційні конкуренти в Підприємства відсутні.

3.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (77) Відповідно до пункту 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (78) Бар'єрами вступу на досліджуваний ринок є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання дозвільних документів побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.
- (79) Бар'єрами для вступу на досліджуваний ринок потенційних конкурентів є, зокрема: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних фінансових ресурсів для придбання відповідного обладнання для організації послуг з централізованого водовідведення; адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання ліцензії на централізоване водовідведення.
- (80) Основними бар'єрами вступу на ринок послуг з централізованого водовідведення є обмеження, пов'язані з необхідністю наявності у власності (користуванні, обслуговуванні) каналізаційних мереж та необхідності отримання документів, які визначені для підприємств централізованого водовідведення в частині другій статті 15 Закону про водовідведення.
- (81) З урахуванням викладеного КП «Луцькводоканал» у територіальних межах міста Луцьк та сіл Зміїнець, Прилуцьке, Рованці, Боратин, Великий Омеляник, Жидичин, Підгайці, Липини, Липляни, Крупа, Лище, Тарасове, Голишів, Новостав, Струмівка, Всеволодівка, Городок, Забороль, Одереди, Охотин, Сьомаки, Шепель, Боголюбів, Рокині, Брище, Княгининок, Милуші, Клепачів, Іванчиці, Озденіж, Богушівка Волинської області, де розташовані каналізаційні мережі, що знаходяться у його власності та/або користуванні (оренді, обслуговуванні), Волинської області в межах мереж, які знаходяться у власності, користуванні (оренді, обслуговуванні), не має конкурентів на ринку послуг з централізованого водовідведення, а відтак споживачі цих послуг не мають можливості отримувати такі послуги від інших суб'єктів господарювання.

3.8. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (82) Місцем провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення, де Підприємство, маючи Ліцензію АГ № 500071, яка відповідно до постанови НКРЕКП від 28.03.2017 № 397 є безстроковою, одноосібно надає послуги з централізованого водовідведення за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, є територія міста Луцьк, сіл Зміїнець, Прилуцьке, Рованці, Боратин, Великий Омеляник, Жидичин, Підгайці, Липини, Липляни, Крупа, Лище, Тарасове, Голишів, Новостав, Струмівка, Всеволодівка, Городок, Забороль, Одерати, Охотин, Сьомаки, Шепель, Боголюби, Рокині, Брище, Княгининок, Милуші, Клепачів, Іванчиці, Озденіж, Богушівка Волинської області, де розташовані каналізаційні мережі, що знаходяться у його власності та/або користуванні (оренді, обслуговуванні).
- (83) Відтак у споживачів зазначених населених пунктів у межах територій, де розташовані мережі, що знаходяться у власності та/або користуванні (оренді, обслуговуванні) КП «Луцькводоканал», відсутня альтернатива щодо отримання послуг з централізованого водовідведення від інших суб'єктів господарювання.
- (84) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- (а) на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
 - (б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (85) Отже, у розумінні положень абзацу другої частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за період діяльності з грудня 2022 року по вересень 2024 року КП «Луцькводоканал» на ринку послуг з централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах міста Луцьк, сіл Зміїнець, Прилуцьке, Рованці, Боратин, Великий Омеляник, Жидичин, Підгайці, Липини, Липляни, Крупа, Лище, Тарасове, Голишів, Новостав, Струмівка, Всеволодівка, Городок, Забороль, Одерати, Охотин, Сьомаки, Шепель, Боголюби, Рокині, Брище, Княгининок, Милуші, Клепачів, Іванчиці, Озденіж, Богушівка, де розташовані каналізаційні мережі, що знаходяться у його власності та/або користуванні (оренді, обслуговуванні), займає монопольне (домінуюче) становище як таке, що не має на цьому ринку жодного конкурента, із часткою 100 відсотків.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (86) Статтею 13 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» у редакції до 07.08.2023 та статтею 12 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод», який набрав чинності 07.08.2023, передбачено, що до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення належить, зокрема, затвердження місцевих правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населеного пункту.
- (87) Положеннями статті 13¹ Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» у редакції до 07.08.2023, визначено, зокрема, що:
- Місцеві правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населеного пункту встановлюють вимоги щодо приймання стічних вод населеного пункту;

- Місцеві правила розробляються на підставі та з урахуванням вимог правил приймання стічних вод та порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, і затверджуються відповідними органами місцевого самоврядування.

- (88) Положеннями статті 13 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод», який набрав чинності 07.08.2023, визначено, зокрема, що:
- Місцеві правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населеного пункту встановлюють вимоги до приймання стічних вод населеного пункту;
 - Місцеві правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населеного пункту розробляються на підставі та з урахуванням вимог правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативне скидання стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, і затверджуються відповідними органами місцевого самоврядування;
 - у разі якщо відповідний орган місцевого самоврядування не прийняв рішення про затвердження місцевих правил, застосовуються правила приймання стічних вод, затверджені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства.
- (89) Відповідно до пункту 2 розділу I Правил приймання стічних вод № 316 ці Правила поширюються на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність з централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод) (далі – виконавці), на юридичних осіб незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичних осіб-підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом України, які використовують воду (у тому числі питну) для виробництва товарів та надання послуг та скидають стічні води до систем централізованого водовідведення або безпосередньо у очисні споруди системи централізованого водовідведення виконавця (далі – споживачі).
- (90) Пунктом 4 розділу I Правил приймання стічних вод № 316 визначено, що на підставі цих Правил виконавець розробляє місцеві Правила приймання, в яких враховують місцеві особливості приймання та очищення стічних вод, а також визначають ДК забруднюючих речовин, що можуть скидати до системи централізованого водовідведення. Місцеві правила приймання затверджуються органами місцевого самоврядування та є обов'язковими для виконавців та споживачів.
- (91) Згідно з пунктом 6 розділу I Правил приймання стічних вод № 316 виконавець укладає зі споживачем договір за умови, що мережа водовідведення та очисні споруди системи централізованого водовідведення мають резерв пропускнуєї спроможності. Виконавець приймає стічні води споживача до системи централізованого водовідведення за умови, що показники якості стічних вод споживача відповідають вимогам цих Правил, місцевих правил приймання та умовам укладеного з виконавцем договору.
- (92) Згідно з пунктом 10 розділу I Правил приймання стічних вод № 316 приймання стічних вод споживачів до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на

очисні споруди системи централізованого водовідведення здійснюється виключно за договорами.

- (93) Відповідно до пункту 3 розділу VI Правил приймання стічних вод № 316 споживачі, які скидають стічні води до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на очисні споруди системи централізованого водовідведення виконавця, повинні забезпечити можливість проведення виконавцем у будь-який час доби контролю за скидом стічних вод.
- (94) Згідно з пунктом 4 розділу VI Правил приймання стічних вод № 316 для визначення вмісту забруднень у стічних водах споживачів використовуються дані лабораторії виконавця, у разі її відсутності - інших лабораторій, що здійснюють свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».
- (95) Відповідно до пункту 5 розділу VI Правил приймання стічних вод № 316 під час проведення аналізу проб стічних вод, відібраних у споживачів, використовують засоби виміральної техніки, повірені уповноваженими органами відповідно до вимог статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».
- (96) Згідно з пунктом 6 розділу VI Правил приймання стічних вод № 316 з метою контролю якості стічних вод споживачів виконавець здійснює відбір контрольних проб. Виявлені в цих пробах перевищення ДК забруднюючих речовин у стічних водах є достатньою підставою для нарахування плати за скид понаднормативних забруднень. Відбір контрольних проб стічних вод споживачів виконує уповноважений представник виконавця, зазначене фіксується у спеціальному журналі або акті, який підписують як представник виконавця, так і представник споживача.

5. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ

- (97) КП «Луцькводоканал» листом від 21.09.2022 № 471/2022 звернулося до виконавчого комітету Луцької міської ради з пропозицією внести до плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів на 2022 рік проект рішення виконавчого комітету міської ради «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету Луцької міської ради від 19.09.2018 № 595-1 «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Луцька на 2018 – 2022 роки».
- (98) Внаслідок ініціативи КП «Луцькводоканал» виконавчим комітетом Луцької міської ради прийнято рішення від 20.12.2022 № 688-1 «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету міської ради від 19.09.2018 № 595-1 «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Луцька на 2018-2022 роки» (далі – Правила приймання стічних вод м. Луцька), зокрема:
– розділ 6 Правил приймання стічних вод м. Луцька доповнено новим пунктом 6.10 у такій редакції: «Споживачі, середньомісячний обсяг скиду стічних вод яких до системи централізованого водовідведення за окремим об'єктом перевищує 100 м³ (за підсумком попереднього року або відповідно до проектної потужності Споживача) зобов'язані встановити на контрольному колодязі (випуску) автоматичні стаціонарні пробовідбірники і забезпечити їх функціонування на постійній основі.
У таких випадках відібрані автоматичним стаціонарним пробовідбірником проби є контрольними.
Виробник може надавати вимоги та рекомендації щодо місця встановлення, параметрів та характеристик автоматичних стаціонарних пробовідбірників, а також щодо переліку показників для контролю».

Встановлення на діючих об'єктах автоматичних стаціонарних пробовідбірників здійснюється у термін, наданий Виробником, але не пізніше 6 місяців від дня набрання чинності цими Правилами;

– пункт 2.2 розділу 2 Правил приймання стічних вод м. Луцька доповнено новим підпунктом у такій редакції «У разі невиконання споживачем вимог пункту 6.10. розділу 6 цих Правил після попередження споживача не пізніше, ніж за 10 робочих днів припинити надання послуг з приймання стічних вод до моменту усунення порушення».

(99) Отже, від 20 грудня 2022 року у споживачів, середньомісячний обсяг скиду стічних вод яких до системи централізованого водовідведення перевищує 100 м³, з'явився обов'язок встановлювати на контрольному колодязі автоматичні стаціонарні пробовідбірники і забезпечувати їх функціонування на постійній основі за власний рахунок.

А в разі невиконання вимоги КП «Луцькводоканал» останнє має право припинити надання послуг з приймання стічних вод.

(100) КП «Луцькводоканал» листом від 14.08.2023 № 2011/1-03 (вх. № 63-01/1557 від 21.08.2023) повідомило, що провело інформаційно-роз'яснювальну кампанію через засоби масової інформації: офіційний сайт Підприємства щодо внесення змін виконавчим комітетом Луцької міської ради до Правил приймання стічних вод м. Луцька.

(101) Так, у газеті «Луцький замок» від 29.12.2022 № 44 та «Волинська газета» від 05.01.2023 № 1 (1417) було оприлюднено рішення виконавчого комітету Луцької міської ради від 20.12.2022 № 688-1 «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету міської ради від 19.09.2018 № 595-1 «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Луцька на 2018-2022 роки».

Також на офіційному сайті Підприємства 17.04.2023 за посиланням <https://vd.lutsk.ua/blog/post?id=1890> розміщено інформацію щодо направлення повідомлень споживачам про встановлення автоматичних систем контролю за якістю стічних вод із погодинним відбором проб.

Ааналогічну інформацію розміщено 12.04.2023 у мережі «Фейсбук» на сторінці Evoda Lutsk.

(102) Листом від 14.08.2023 № 2011/1-03 (вх. № 63-01/1557 від 21.08.2023) КП «Луцькводоканал» надало інформацію за 2022 рік щодо 138 споживачів послуг (юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців, фізичних осіб), середньомісячний обсяг скиду стічних вод у яких перевищує 100 м³.

(103) Також КП «Луцькводоканал» повідомило, що КП «Луцькводоканал» у березні 2023 року направило 38 повідомлень суб'єктам господарювання – споживачам про обов'язок встановлювати на контрольному колодязі автоматичні стаціонарні пробовідбірники.

(104) Для прикладу, у листі КП «Луцькводоканал» від 07.03.2023 № 485/12, адресованому ТОВ «Дмитрук-Фудз», зазначено таке: *«Згідно з пунктом 6.10 розділу 6 Правил приймання стічних вод м. Луцька Споживачі, середньомісячний обсяг скиду стічних вод яких до системи централізованого водовідведення за окремим об'єктом перевищує 100 м³ (за підсумком попереднього року або відповідно до проектної потужності Споживача) зобов'язані встановити на контрольному колодязі (випуску) автоматичні стаціонарні пробовідбірники і забезпечити їх функціонування на постійній основі.*

Встановлення на діючих об'єктах стаціонарних пробовідбірників здійснюється у термін, наданий виробником, але не пізніше 6 місяців від дня набрання чинності цими правилами.

КП «Луцькводоканал» надає термін для встановлення на діючих об'єктах стаціонарні пробовідбірники до 15 квітня 2023 року».

(105) У травні 2023 року КП «Луцькводоканал» направило повторні листи споживачам, зокрема ТОВ «Дмитрук-Фудз», ПрАТ «Луцьк-Фудз», ТзОВ «Агідель», ПрАТ «ТЕРЕМНОХЛІБ», ТОВ «Полімер», про обов'язок споживача встановити автоматичний стаціонарний пробовідбірник відповідно до Правил приймання стічних вод м. Луцька.

(106) У зазначених листах КП «Луцькводоканал» повідомило суб'єктів господарювання, зокрема, про таке: *«Обов'язок із встановлення автоматичного стаціонарного пробовідбірника передбачено Правилами приймання стічних вод м. Луцька.*

Автоматичний стаціонарний пробовідбірник – готовий до використання пристрій, який здійснює автоматичний відбір проб. Мета роботи пробовідбірника не здійснення аналізу, а лише накопичення матеріалу для подальшого аналізу.

Обов'язок споживача, згідно з Правилами, це встановити і забезпечити його функціонування на весь період експлуатації.

Згідно з чинним законодавством, місцевими Правилами конкретизується питання щодо відбору проб стічних вод на аналіз та оформлення процедури відбору проб. Відповідно до чинної редакції Правил, передбачено обов'язок споживача використовувати автоматичний стаціонарний пробовідбірник в залежності від об'ємів скиду стічних вод для відбору проб на контрольний аналіз.

Водночас, звертаємо увагу, що Ви можете взяти за основу пробовідбірник на який оголошено закупівлю комунальним підприємством «Луцькводоканал», перейшовши за посиланням: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-05-23-016012-a>. Тому, рекомендуємо звернути увагу саме на цей тип автоматичного пробовідбірника, який позитивно зарекомендував себе на багатьох підприємствах водоканалізаційного господарства.

Правилами передбачено, що з липня 2023 року споживачем має бути забезпечено функціонування автоматичного стаціонарного пробовідбірника».

(107) Варто зазначити, що вартість одного пробовідбірника, який КП «Луцькводоканал» рекомендувало споживачам придбавати станом на 14.06.2023, становила 540 580,80 грн.

(108) Крім цього, листом від 02.05.2024 № 1179/1-03 (вх. № 63-01/1122 від 07.05.2024) КП «Луцькводоканал» повідомило, що у квітні 2024 року надіслало 29 листів з інформацією про обов'язковість виконання вимог Правил приймання стічних вод м. Луцька.

(109) Як приклад, лист КП «Луцькводоканал» від 10.04.2024 № 955/1-03 до ПрАТ «Луцький пивзавод» такого змісту:

«Волинським обласним об'єднанням роботодавців у Волинській області було організовано 28.07.2023 року форум «Зелена трансформація регіону. Екологізація виробництва». У форумі прийняли участь виробничі підприємства, представники влади Луцької ТГ та КП «Луцькводоканал».

Одним із практичних завдань форуму було досягнути виконання «Правил приймання стічних вод м. Луцька.

За результатами форуму усі сторони досягли розуміння необхідності безумовного виконання Правил, але зважаючи на об'єктивні обставини домовилися забезпечити виконання пункту 6.10 Розділу 6 Правил з 1 травня 2024 року.

Просимо врахувати вимоги чинного законодавства в частині користування муніципальними системами водовідведення».

- (110) Отже, КП «Луцькводоканал» періодично нагадувало суб'єктам господарювання про необхідність встановлення автоматичних стаціонарних пробовідбірників.
- (111) Відділення вибірково звернулося з вимогами про надання інформації до суб'єктів господарювання, яким КП «Луцькводоканал» надсилало листи про обов'язок споживача встановлювати автоматичний стаціонарний пробовідбірник. Аналіз отриманої інформації наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

№ п/п	Найменування суб'єкта господарювання, якому надіслана вимога про надання інформації, реквізити вимоги	Реквізити листа суб'єкта господарювання (вхідний номер Відділення)	Короткий зміст листа
1	Приватне акціонерне товариство «ТЕРЕМНОХЛІБ», від 09.11.2023 № 63-02/2611	Лист від 27.11.2023 № 4016 (вх. № 63-01/2131 від 04.12.2023)	ПрАТ «ТЕРЕМНО ХЛІБ» повідомило, що оскільки вартість таких пристроїв становить значну суму, товариство звернулося до КП «Луцькводоканал» щодо відтермінування встановлення автоматичного стаціонарного пробовідбірника, на який здійснюється акумулювання коштів для встановлення такого пристрою у 2024 році
2	Приватне акціонерне товариство «Луцьк Фудз», від 09.11.2023 № 63-02/2610	Лист від 30.11.2023 № 2487 (вх. № 63-01/2116 від 30.11.2023)	Приватне акціонерне товариство «Луцьк Фудз» також звернулося до КП «Луцькводоканал» щодо продовження терміну для встановлення автоматичного пробовідбірника до закінчення війни (скасування воєнного стану в Україні)
3	Товариство з обмеженою відповідальністю «Полімер», від 09.11.2023 № 63-02/2614	Лист від 24.11.2023 № 663 (вх. № 63-01/2091 від 27.11.2023)	ТОВ «Полімер» повідомило Відділення, що не встановило автоматичного стаціонарного пробовідбірника води згідно з вимогами КП «Луцькводоканал», оскільки вважає, що вартість пробовідбірника води є завищеною, а вимога є незаконною
4	Товариство з обмеженою відповідальністю «АГІДЕЛЬ», від 09.11.2023 № 63-02/2612	Лист від 01.12.2023 № 02-2/369 (вх. № 63-01/2126 від 01.12.2023)	ТОВ «АГІДЕЛЬ» повідомило, що не встановлювало автоматичного стаціонарного пробовідбірника води відповідно до вимоги КП «Луцькводоканал». Також ТОВ «АГІДЕЛЬ» повідомило, що самостійно двічі на рік здійснює лабораторні дослідження стічних вод, що утворюються на інкубаторії нашого підприємства, і згідно з Протоколами дослідження води концентрація шкідливих речовин у стічних водах не перевищує встановлених норм
5	Спільне українсько-польське підприємство в формі товариства з обмеженою відповідальністю «МОДЕРН-ЕКСПО», від 08.05.2024 № 63-02/1223є	Лист від 24.05.2024 № 552 (вх. № 63-01/1266 від 24.05.2024)	СП ТОВ «Модерн-Експо» повідомило, що на вимогу КП «Луцькводоканал» встановило автоматичний стаціонарний пробовідбірник за адресою: Волинська обл., с. Струмівка, вул. Рівненська, 4. Вартість становить 483 758,04 грн із ПДВ. На підтвердження вартості надіслано копію рахунку № Х0012707 від 12.06.2023, виданого ТОВ «Хімлаборреактив».

			Монтаж автоматичного пробовідбірника здійснювало СП ТОВ «Модерн-Експо» власними силами
--	--	--	--

- (112) Наведена в таблиці 1 інформація свідчить, що більшість суб'єктів господарювання не встановили автоматичних стаціонарних пробовідбірників, оскільки їх придбання потребує значних витрат, а також підприємства зазначили, що саме зобов'язання встановлювати автоматичні стаціонарні пробовідбірники не передбачено чинним законодавством України, оскільки підприємства самостійно два рази на рік здійснюють лабораторні дослідження стічних вод, а їх результат показує, що концентрація шкідливих речовин в стічних водах не перевищує встановлених норм.
- (113) Разом із тим, як зазначено в таблиці 1, на вимогу КП «Луцькводоканал» СП ТОВ «Модерн-Експо» 12.06.2023 встановило автоматичний стаціонарний пробовідбірник за адресою: Волинська обл., с. Струмівка, вул. Рівненська, 4.
- (114) СП ТОВ «Модерн-Експо» зазнало значних витрат, оскільки вартість автоматичного стаціонарного пробовідбірника становить 483 758,04 грн із ПДВ.
- (115) Згідно з підпунктами 3 та 5 пункту 1 розділу II Правил приймання стічних вод № 316 виконавці повинні:
- контролювати якість, кількість і режим скидання стічних вод споживачами;
 - здійснювати раптовий (не погоджений зі споживачами заздалегідь) відбір контрольних проб. Механізм контролю, зокрема порядок відбору проб, встановлюється місцевими правилами приймання.
- (116) Відповідно до підпункту 2 пункту 2 розділу II Правил приймання стічних вод № 316 споживачі повинні здійснювати систематичний контроль за кількістю та якістю стічних вод, які скидаються ними до систем централізованого водовідведення, згідно з графіком відбору проб, погодженим із виконавцем, надавати виконавцю інформацію про обсяги та якісний склад стічних вод, які скидають до систем централізованого водовідведення.
- (117) Тобто відповідно до чинного законодавства як КП «Луцькводоканал», так і споживачі мають обов'язок контролювати кількість та якість стічних вод.
- (118) Під час розгляду справи встановлено, що і споживачі, і КП «Луцькводоканал» контролюють кількість та якість стічних вод.
- (119) В матеріалах справи наявні листи від споживачів КП «Луцькводоканал», у яких вони звітують про кількісний та якісний склад стічних вод за II квартал 2023 року, тобто споживачі самостійно здійснюють контроль за кількістю та якістю стічних вод, як це передбачено Правилами приймання стічних вод № 316.
- (120) КП «Луцькводоканал», у свою чергу, також здійснює контроль якості стічних вод. Так, листом від 02.05.2024 № 1179/1-03 (вх. № 63-01/1122 від 07.05.2024) КП «Луцькводоканал» повідомило про таке: *«Споживачі послуг здійснюють дослідження стічних вод. Згідно з Правилами приймання стічних вод споживачі, які здійснюють скидання стічних вод до систем централізованого водовідведення, зобов'язані здійснювати контроль за кількістю та якістю стічних вод та зокрема, забезпечувати періодичний відбір проб в міру необхідності, але не рідше одного разу на шість місяців.*

Відповідно до розділу VI Правил приймання стічних вод (п. 6.1.3) результати аналізу стічних вод і заміри їх витрат фіксуються споживачами у спеціальних журналах та безстроково зберігаються.

КП «Луцькводоканал» здійснює контрольний відбір проб у споживачів. Протягом січня – травня 2023 року проводило дослідження якості стічних вод споживачів, які замовляли цю послугу. Протягом червня 2023 – березня 2024 року хіміко-бактеріологічна лабораторія контрольних відборів проб у споживачів не здійснювало у зв'язку з проведенням реконструкції за кошти Європейського банку».

- (121) Отже, враховуючи те, що виконавець послуг з централізованого водовідведення має право в будь-який час здійснити відбір контрольних проб стічних вод у споживача для проведення аналізу на предмет визначення концентрації шкідливих речовин у стічних водах, а також те, що споживачі самостійно здійснюють аналіз стічних вод, **вимога КП «Луцькводоканал» щодо вставлення споживачами за власні кошти автоматичного стаціонарного пробовідбірника, який не здійснює аналізу стічних вод, а лише накопичує матеріали для подальшого проведення аналізу, є безпідставною.**
- (122) Встановлення такого автоматичного пробовідбірника потрібне лише виконавцю послуг, адже автоматичний пробовідбірник здійснює накопичення та відбір контрольних проб та полегшує роботу КП «Луцькводоканал».
З огляду на зазначене Підприємство зацікавлене у встановленні такого пробовідбірника, водночас перекладає на споживачів власні витрати з його встановлення та обслуговування.
- (123) При цьому чинним законодавством у сфері централізованого водовідведення, зокрема Законом про водовідведення, Правилами приймання стічних вод № 316, не передбачено, що споживачі, середньомісячний обсяг скиду стічних вод яких до системи централізованого водовідведення перевищує 100 м³, повинні встановлювати автоматичні стаціонарні пробовідбірники й забезпечувати їх функціонування на постійній основі – і все це здійснювати за власні кошти.
- (124) З метою з'ясування питань, пов'язаних із застосуванням Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення, Антимонопольний комітет України листом від 25.09.2023 № 128-29.1/01-1030бе звернувся до Міністерства розвитку громад та територій України за відповідним роз'ясненням.
- (125) Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України листом від 16.10.2023 № 17961/25/10-23 надало Антимонопольному комітету України таке роз'яснення: «Пунктами 4-6 Розділу I Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01 грудня 2017 року № 316, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 15 січня 2018 року за № 56/31508 (далі – Правила) зазначається, що на підставі цих Правил виконавець розробляє місцеві Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населеного пункту (далі – місцеві правила приймання), в яких враховують місцеві особливості приймання та очищення стічних вод, а також визначають ДК забруднюючих речовин, що можуть скидати до системи централізованого водовідведення.
 Місцеві правила приймання затверджуються органами місцевого самоврядування та є обов'язковими для виконавців та споживачів.

Виконавці встановлюють кожному конкретному споживачу вимоги до скиду стічних вод до системи централізованого водовідведення на підставі вимог цих Правил, а також місцевих правил приймання.

Виконавець укладає зі споживачем договір за умови, що мережа водовідведення та очисні споруди системи централізованого водовідведення мають резерв пропускної спроможності. Виконавець приймає стічні води споживача до системи централізованого водовідведення за умови, що показники якості стічних вод споживача відповідають вимогам цих Правил, місцевих правил приймання та умовам укладеного з виконавцем договору.

Разом з тим зазначаємо, що цими Правилами та іншими нормативно-правовими актами у сфері централізованого водовідведення не передбачено поділ споживачів відповідно до середньомісячного обсягу скиду стічних вод та вимог встановлення на контрольному колодязі автоматичних стаціонарних пробовідбірників».

- (126) Отже, Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України зазначило, що чинним законодавством у сфері централізованого водовідведення не передбачено поділу споживачів, у яких середньомісячний обсяг скиду стічних вод до системи централізованого водовідведення складає до 100 м³ або перевищує 100 м³, та не передбачено вимог до встановлення на контрольному колодязі автоматичних стаціонарних пробовідбірників.
- (127) Крім цього, під час розгляду справи Відділення встановило, що інші суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність на ринку послуг з централізованого водовідведення в Західному регіоні України, не встановлювали споживачам вимог щодо придбання та встановлення автоматичних стаціонарних пробовідбірників, наслідком яких можуть бути необґрунтовані витрати споживачів, про що наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

№ п/п	Суб'єкт господарювання, реквізити вимоги	Реквізити листа	Короткий зміст відповідей
1	КП «Водоканал м. Ужгород», від 14.05.2024 № 63-02/1317є	від 17.05.2024 № 885 (вх. № 63-01/1206 від 17.05.2024)	- суб'єкт господарювання не звертався до органу місцевого самоврядування з пропозицією (проханням) затвердити або внести зміни до місцевих Правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення для споживачів, у яких середньомісячний обсяг скиду стічних вод до системи централізованого водовідведення складає до 100 м ³ або перевищує 100 м ³ , встановлення на контрольному колодязі автоматичних стаціонарних пробовідбірників;
2	РОВОКП ВКГ «Рівнеоблводоканал», від 14.05.2024 № 63-02/1320є	від 22.05.2024 № 2095 (вх. № 63-01/1240 від 22.05.2024)	- у чинних місцевих Правилах приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення для споживачів, у яких середньомісячний обсяг скиду стічних вод до системи централізованого водовідведення складає до 100 м ³ або перевищує 100 м ³ , вимог щодо встановлення на контрольному колодязі автоматичних стаціонарних пробовідбірників не встановлено;
3	КП «Івано-Франківськводокотехпром», від 14.05.2024 № 63-02/1318є	від 28.05.2024 № 928/75.4.2-2-14 (вх. № 63-01/1283 від 28.05.2024)	- у період з 01.01.2023 по 14.05.2024 підприємство не надсилало листів споживачам, у яких середньомісячний обсяг скиду стічних вод до системи
4	ЛМКП «Львівводоканал», від 14.05.2024 № 63-02/1315є	від 23.05.2024 № ДВ-7371 (вх. № 63-01/1292 від 28.05.2024).	

			централізованого водовідведення складає до 100 м ³ або перевищує 100 м ³ , листів-повідомлень про зобов'язання встановлювати на контрольному колодязі автоматичних стаціонарних пробовідбірників і забезпечувати їх постійне функціонування
--	--	--	---

- (128) Отже, під час розгляду цієї справи встановлено, що лише КП «Луцькводоканал» при наданні послуг з централізованого водовідведення зобов'язує споживачів, у яких середньомісячний обсяг скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення перевищує 100 м³, встановлювати на контрольному колодязі автоматичні стаціонарні пробовідбірники й забезпечувати їх функціонування на постійній основі – і все це здійснювати за власні кошти.
- (129) При цьому встановлення споживачами автоматичного стаціонарного пробовідбірника і забезпечення його функціонування на постійній основі за власні кошти не відповідає вимогам законодавства.
- (130) Застосування КП «Луцькводоканал» відповідних зобов'язань призводить до понесення споживачами необґрунтованих додаткових фінансових витрат.
- (131) Слід зазначити, що наразі КП «Луцькводоканал» не застосовує пункт 2.2 розділу 2 Правил приймання стічних вод м. Луцька, згідно з яким *«у разі невиконання споживачем вимог пункту 6.10. розділу 6 цих Правил після попередження споживача не пізніше, ніж за 10 робочих днів припинити надання послуг з приймання стічних вод до моменту усунення порушення».* Водночас ця норма може бути застосована в будь-який час.

5.1. Антиконтурентні наслідки дій Відповідача

- (132) Зобов'язання КП «Луцькводоканал» споживачів, у яких середньомісячний обсяг скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення перевищує 100 м³, вимог встановлювати на контрольному колодязі автоматичні стаціонарні пробовідбірники й забезпечувати їх функціонування на постійній основі призводить до ущемлення інтересів споживачів (фізичних осіб-підприємців, підприємств, організацій, установ), оскільки останні необґрунтовано зазнають витрат на придбання автоматичних стаціонарних пробовідбірників орієнтовно в розмірі від 483 758,04 грн та більше.

5.2. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (133) Такі дії КП «Луцькводоканал» були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Луцьк та сіл Зміїнець, Прилуцьке, Рованці, Боратин, Великий Омеляник, Жидичин, Підгайці, Липини, Липляни, Крупа, Лище, Тарасове, Голишів, Новостав, Струмівка, Всеволодівка, Городок, Забороль, Одереди, Охотин, Сьомаки, Шепель, Боголюби, Рокині, Брище, Княгининок, Милуші, Клепачів, Іванчиці, Озденіж, Богущівка Волинської області, де розташовані каналізаційні мережі, що знаходяться у його власності та/або користуванні, адже у такому випадку споживачі могли б відмовитися від послуг КП «Луцькводоканал», яке встановлює споживачам протиправні вимоги, наслідком яких можуть бути необґрунтовані витрати споживачів на придбання автоматичних стаціонарних пробовідбірників, чим можуть бути ущемлені їх інтереси.

- (134) За умов існування значної конкуренції на ринку така поведінка КП «Луцькводоканал» була б неможливою, оскільки, маючи зацікавленість щодо продажу свого товару – послуг з централізованого водовідведення, Підприємство вживало б заходи щодо дотримання положень законодавства у сфері надання послуг з централізованого водовідведення, а також дотримання прав та інтересів споживачів.
- (135) У свою чергу, за наявності значної конкуренції на ринку споживач міг би обрати для себе іншого виконавця послуг, який дотримується вимог чинного законодавства та не допускає ущемлення його законних інтересів.

6. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (136) Згідно з абзацом другим частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (137) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (138) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
- (139) Враховуючи зазначене, дії КП «Луцькводоканал», які полягають у зобов'язанні споживачів, у яких середньомісячний обсяг скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення перевищує 100 м³, встановлювати на контрольному колодязі автоматичні стаціонарні пробовідбірники й забезпечувати їх функціонування на постійній основі є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з централізованого водовідведення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

7. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (140) КП «Луцькводоканал» листом від 05.08.2024 № 2020/1-03 (вх. № 63-01/1831 від 12.08.2024) надало свої зауваження та заперечення на подання з попередніми висновками у справі № 63/5-02-01-2024.
- (141) У запереченнях КП «Луцькводоканал» повідомило, що не погоджується із зазначеним порушенням законодавства про захист економічної конкуренції в поданні від 16.07.2024 № 63-03/159П з попередніми висновками у справі № 63/5-02-01-2024 та обґрунтовує свої дії таким.

- (142) КП «Луцькводоканал» вважає, що під час підготовки подання з попередніми висновками у цій справі Відділення неповно з'ясувало обставини, які мають значення для справи, а саме:
- підстави, які вплинули на прийняття рішення виконавчим комітетом Луцької міської ради від 20.12.2022 № 688-1 «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету міської ради від 19.09.2018 № 595-1 «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Луцька на 2018-2022 роки», яким внесено зміни до Місцевих правил приймання стічних вод, положення яких наділяє правом КП «Луцькводоканал» зобов'язувати споживачів, у яких середньомісячний обсяг скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення перевищує 100 м³, встановлювати на контрольному колодязі автоматичні стаціонарні пробовідбірники й забезпечувати їх функціонування на постійній основі;
 - місцеві особливості приймання та очищення стічних вод;
 - проблеми поширення неприємних запахів у повітрі в місті Луцьку протягом 2016–2024 років;
 - проведення 31.08.2022 круглого столу «Вирішення проблем приймання стічних вод на очисні споруди м. Луцька», результатом якого було прийняття рішення щодо внесення змін до Правил приймання стічних вод щодо встановлення суб'єктами господарювання на контрольному випуску автоматичних стаціонарних пробовідбірників.
- (143) Наведені заперечення КП «Луцькводоканал» не можуть бути взяті до уваги, оскільки чинним законодавством у сфері централізованого водовідведення не передбачено поділу споживачів, у яких середньомісячний обсяг скиду стічних вод до системи централізованого водовідведення складає до 100 м³ або перевищує 100 м³, та не передбачено вимог до встановлення на контрольному колодязі автоматичних стаціонарних пробовідбірників.
- (144) При цьому Підприємство не обґрунтувало в чому полягають місцеві особливості приймання та очищення стічних вод, які потребують необхідності встановлення автоматичних стаціонарних пробовідбірників, та яким чином встановлення цих пристроїв усуне проблему неприємного запаху в місті Луцьку, адже пробовідбірник здійснює лише накопичення та відбір контрольних проб, а не очищення стічних вод.
- (145) Натомість встановлення споживачами, у яких середньомісячний обсяг скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення перевищує 100 м³, на контрольному колодязі автоматичних стаціонарних пробовідбірників і забезпечення їх функціонування на постійній основі не вирішить екологічних проблем у місті Луцьку, зокрема не усуне неприємного запаху в повітрі, а лише призведе до ущемлення інтересів споживачів (фізичних осіб-підприємців, підприємств, організацій, установ), оскільки останні необґрунтовано зазнають витрат на придбання автоматичних стаціонарних пробовідбірників орієнтовно в розмірі від 483 758,04 грн та більше.
- (146) Листом від 18.10.2024 № 2657/1-03 (вх. № 63-01/2538 від 18.10.2024) КП «Луцькводоканал» на подання з попередніми висновками від 04.10.2024 № 63-03/285-П у справі № 63/5-02-01-2024 повідомило, що Відділення не врахувало заперечень, наданих у листі від 05.08.2024 № 2020/1-0,3 та не погоджується із вчиненням порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку.
- (147) Разом із тим надані КП «Луцькводоканал» заперечення в листі від 05.08.2024 № 2020/1-03 (вх. № 63-01/1831 від 12.08.2024) спростовані вище.

8. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ КОЛЕГІЇ

(148) Отже, доказами, зібраними у справі № 63/5-02-01-2024, доведено, що КП «Луцькводоканал», займаючи з грудня 2022 року по вересень 2024 року монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Луцьк, сіл Зміїнець, Прилуцьке, Рованці, Боратин, Великий Омеляник, Жидичин, Підгайці, Липини, Липляни, Крупа, Лище, Тарасове, Голишів, Новостав, Струмівка, Всеволодівка, Городок, Забороль, Одереди, Охотин, Сьомаки, Шепель, Боголюбів, Рокині, Брище, Княгининок, Милуші, Клепачів, Іванчиці, Озденіж, Богущівка, де розташовані каналізаційні мережі, що знаходяться у власності та/або користуванні (оренді, обслуговуванні) Підприємства із часткою 100 відсотків, своїми діями, які полягають у зобов'язанні споживачів, у яких середньомісячний обсяг скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення перевищує 100 м³, встановлювати на контрольному колодязі автоматичні стаціонарні пробовідбірники й забезпечувати їх функціонування на постійній основі, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

9. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

(149) Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення законодавства, яке передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, на суб'єкта господарювання накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

(150) Механізм розрахунку розміру штрафу, передбаченого, зокрема, частиною другою статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції (далі – порушення), встановлено Порядком визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженим розпорядженням Антимонопольного комітету України від 14.12.2023 № 22-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 січня 2024 року за № 123/41468 (далі – Порядок № 22-рп).

(151) Згідно з формою № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» чистий дохід КП «Луцькводоканал» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2023 рік становив 282 948,00 тис. грн.

(152) КП «Луцькводоканал» листами від 29.07.2024 № 1974/1-03 (вх. № 63-01/1765 від 05.08.2024), від 23.09.2024 № 2409/1-03 (вх. № 63-01/2267 від 23.09.2024) та від 22.10.2024 № 2679/1-03 (вх. № 63-01/2573 від 22.10.2024) надало Відділенню інформацію про обсяг наданих КП «Луцькводоканал» послуг з централізованого водовідведення споживачам, у яких середньомісячний обсяг скиду стічних вод перевищував 100 м³, яка наведена в таблиці 3.

Таблиця 3

№ п/п	Період	У натуральному вираженні, м ³	У грошовому вираженні, грн
1	Грудень 2022 року	40 994,70	1 368 264,61
2	За 2023 рік	455 736,152	13 110 045,37
3	За період із січня 2024 по вересень 2024 року	408 652,257	15 446 656,7

- (153) Враховуючи те, що обов'язок встановлювати на контрольному колодязі автоматичні стаціонарні пробовідбірники й забезпечувати їх функціонування на постійній основі за власний рахунок у споживачів, середньомісячний обсяг скиду стічних вод яких до системи централізованого водовідведення перевищує 100 м³, з'явився з 20 грудня 2022 року, розрахунковим методом визначаємо обсяг наданих послуг з 20 грудня 2022 року, а саме: $1\,368\,264,61 \text{ грн} / 31 \text{ днів} * 12 \text{ днів} = 529\,650,817 \text{ грн}$.
- (154) Орієнтовний обсяг у грошовому вираженні наданих КП «Луцькводоканал» послуг з централізованого водовідведення споживачам, у яких середньомісячний обсяг скиду стічних вод перевищував 100 м³ за жовтень 2024 року, визначено розрахунковим методом, саме:
 $15\,446\,656,7 \text{ грн} / 274 \text{ днів} * 28 \text{ днів (станом на 28 жовтня 2024 року)} = 1\,578\,490,46 \text{ грн}$,
де, 1 578 490,46 грн – розмір доходу (виручки), пов'язаного з порушенням за січень – вересень 2024 року;
274 днів – період, протягом якого тривало порушення, у днях (січень – вересень 2024 року).
- (155) Отже, дохід КП «Луцькводоканал», пов'язаний з порушенням, становить:
 $529\,650,817 \text{ грн (з 20 грудня 2022 року по 31 грудня 2022 року)} + 13\,110\,045,37 \text{ грн (за 2023 рік)} + 15\,446\,656,7 \text{ грн (із січня 2024 року по вересень 2024 року)} + 1\,578\,490 \text{ грн (за 28 днів жовтня 2024 року)} = 30\,664\,843,35 \text{ гривень (з урахуванням пункту 12 розділу IV Порядку № 22-рп)}$.
- (156) Під час визначення розміру штрафу також враховано таке:
- тривалість вчинення порушення (більше одного року);
 - споживач послуг з централізованого водовідведення СП ТОВ «Модерн-Експо» безпідставно зазнало витрат у розмірі 483 758,04 грн;
 - невизнання вчинення порушення;
 - порушення не припинено.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12¹ і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 4 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р, із змінами), Порядком визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 14 грудня 2023 року № 22-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 січня 2024 року за № 123/41468, Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що комунальне підприємство «Луцькводоканал» (*інформація, доступ до якої обмежено*) у період із грудня 2022 року по вересень 2024 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Луцьк, сіл Зміїнець, Прилуцьке, Рованці, Боратин, Великий Омеляник, Жидичин, Підгайці, Липини, Липляни, Крупа, Лище, Тарасове, Голишів, Новостав, Струмівка, Всеволодівка, Городок, Забороль, Одерати, Охотин, Сьомаки, Шепель, Боголюби,

Рокині, Брище, Княгининок, Милуші, Клепачів, Іванчиці, Озденіж, Богушівка, де розташовані каналізаційні мережі, що знаходяться у його власності та/або користуванні (оренді, обслуговуванні) із часткою 100 відсотків, як таке, що не має на цьому ринку жодного конкурента.

2. Визнати дії комунального підприємства «Луцькводоканал» (*інформація, доступ до якої обмежено*), які полягають у зобов'язанні споживачів, у яких середньомісячний обсяг скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення перевищує 100 м³, встановлювати на контрольному колодязі автоматичні стаціонарні пробовідбірники й забезпечувати їх функціонування на постійній основі, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з централізованого водовідведення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. Накласти на комунальне підприємство «Луцькводоканал» (*інформація, доступ до якої обмежено*) штраф у розмірі 483 758 (чотириста вісімдесят три тисячі сімсот п'ятдесят вісім) гривень за порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення.

4. Зобов'язати комунальне підприємство «Луцькводоканал» (*інформація, доступ до якої обмежено*) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, у двомісячний строк.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини тринадцятої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції», протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Згідно із частиною першою статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня його одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова Колегії

Богдан ГОРОБЕЦЬ